

Onderwerp: Baggeren jachthaven in 2016

Schiermonnikoog, 3 december 2015

Aan de Gemeenteraad

Voorstel

1. De jachthaven in 2016 te laten baggeren tot een diepte van maximaal NAP -1,90m, door twee- tot driemaal de combinatie waterinjectie en ploegboot in te zetten.
2. Hiervoor een bedrag van € 40.000 + maximaal € 7.500 aan kosten van bodemanalyse en peilingen vrij te maken uit het budget groot onderhoud jachthaven in de begroting 2016.

Achtergrond

Om de jachthaven goed toegankelijk te houden, werd deze regelmatig gebaggerd. Tot 2009 werd het baggerslib vanuit de haven weer in de Waddenzee gestort. Deze methode werkte goed, was goedkoop en er ontstond een kweldergebiedje waar vogels een heenkomen konden vinden bij hoog water. Het baggerslib werd ook weer gedeeltelijk verspreid in zee door de golven en het getij. Met de aanwijzing en begrenzing van N-2000 over de dijken en pieren heen, werden de stortplekken aangewezen als gebieden met de natuurdoelstelling 'wad- en slikplaten'. Dit besluit leidde tot het verhogen van de baggerkosten, omdat het baggerslib niet meer over het Wad gestort kon worden, maar nu vanuit de haven in een baggerdepot moest worden gestort. Dat depot moet op een bepaald moment worden geleeagd. De kosten daarvan zijn erg hoog. Daarom heeft uw raad moeten besluiten om de haven in 2013 en 2014 niet meer te baggeren.

Project kleine jachthavens

In november 2012 is het project kleine jachthavens gestart. Het heeft tot doel te onderzoeken waar de mogelijkheden en kansen liggen om de jachthavens van de eilanden en de haven van Noordpolderzijk exploitabel en toegankelijk te houden. Het project kleine jachthavens is een initiatief vanuit het secretariaat van de Waddeneilanden. Speerpunten van het project zijn:

- op zoek gaan naar alternatieven om de kleine jachthavens bereikbaar te houden;
- partijen vinden die mee willen denken in het vinden van een duurzame oplossing.

Pilot innovatief baggerprogramma.

In het kader van het project kleine jachthavens is in het voorjaar van 2015 een pilot baggeren met waterinjectie en een ploegboot uitgevoerd. Deze baggermethode is een beproefd concept en wordt vooral in grote havens al jaren toegepast. Uit de pilot komt naar voren dat de oorspronkelijke opzet, het combineren van ploegboten met waterinjectie, een effectieve methode kan zijn om de jachthaven van Schiermonnikoog op diepte te krijgen. Hierbij tekenen we aan dat door andere factoren de pilot in 2015 niet volledig het beoogde baggerresultaat heeft opgeleverd. Dit had te maken met de nieuwe werkwijze in combinatie met de ervaring van de baggeraar, de weersomstandigheden tijdens de eerste uitvoering en de kwaliteit van de verschillende ploegboten.

Daarnaast speelden te hoge verwachtingen een rol in het, naar onze mening, door sommigen te negatief beoordeelde resultaat van de pilot. Een punt is wel dat in 2015 in onvoldoende mate gecommuniceerd is dat het baggeren van de jachthaven van Schiermonnikoog een pilot betrof. Bovendien was bij verschillende partijen de verwachting ontstaan dat de haven naar minimaal NAP -2,40 m. uitgediept zou worden terwijl de streefdiepte NAP -1,50m. was. Ook in 2016 is er sprake van een pilot en gaan we daarvan uit gericht communiceren naar de betrokken partijen.

Advies baggeren 2016 van de heren J.A. Danel en S.P. de Boer.

Wijze van baggeren

De heren J.A. Danel en S.P. de Boer hebben een advies voor het baggeren van de jachthaven in 2016 opgesteld (hierna te noemen "advies baggeren"). Dit advies is bij dit raadsvoorstel gevoegd. Op basis van de huidige regelgeving en financiële situatie is er maar één mogelijkheid voor het baggeren van de jachthaven. Dat is de inzet van waterinjectie in combinatie met een ploegboot. Andere vormen van baggeren zijn niet toegestaan of veel te duur. Met een ploegboot wordt het aanwezige slib in de vakken richting de uitvaartgeul (in de haven) gewerkt. Daarna wordt aansluitend bij afgaan tij met waterinjectie het verzamelde slib de haven uitgewerkt. De positionering van het schip met de waterinjectie moet dan zodanig zijn dat er richting de havenuitgang geblazen/gespoten wordt. Daarbij is tijdens de gehele uitvoering deskundige begeleiding aanwezig om onder andere visuele controle uit te voeren.

Het gemeentelijke baggerbudget voor 2016 is € 54.100. Aan inkomsten uit liggelden en toeristenbelasting is € 120.000 (resp. € 90.000 en € 30.000) geraamd in de gemeentebegroting 2016.

Kosten baggeren versus inkomsten (zie ook de grafieken met toelichting in het advies baggeren)

Bij onderstaande berekeningen gaan we uit van de begrotingscijfers 2016. In de begroting wordt uitgegaan van totaal € 120.000 aan opbrengsten (liggelden en toeristenbelasting). De werkelijke opbrengst 2015 is inmiddels bekend en bedraagt € 130.000, exclusief de huurinkomsten van het jachthavengebouw.

Niet meer baggeren

Als we niet meer baggeren dalen de inkomsten aan liggeld en toeristenbelasting naar ca. € 50.000. Aan liggelden en toeristenbelasting hebben we in de gemeentebegroting 2016 in totaal € 120.000 geraamd. Een begrotingsnadeel van € 70.000 daarom. Het niet baggeren levert een voordeel op in de begroting van € 54.100, zijnde het baggerbudget 2016.

Deze variant levert een begrotingsnadeel op van € 15.900 (€ 70.000 - € 54.100).

Baggeren tot NAP – 1,50m

Als we voor € 27.500 (inclusief kosten bodemanalyse en peilingen) gaan baggeren (diepte NAP – 1,50m.) bedragen de inkomsten ca. € 120.000 (uitgaande van onze begrotingscijfers 2016, te weten liggelden € 90.000 en toeristenbelasting € 30.000). Dus met een "investering" van € 27.500 stijgt de omzet van € 50.000 naar € 120.000 ten opzichte van de variant niet baggeren.

Deze variant levert een begrotingsvoordeel op van € 26.600 (€ 54.100 - € 27.500) aan kosten.

Baggeren tot NAP – 1,90m

Over het advies baggeren hebben we in een bijeenkomst op maandag 23 november jl. langdurig gesproken met de opstellers van het advies, het (nieuwe) bestuur van de stichting Jachthaven de Oude Veerdam en het bestuur van de watersportvereniging Lytje Pole. Daarbij is de optie van baggeren tot maximaal 1,90m. diepte uitgebreid aan de orde geweest. Bij deze optie bedragen de baggerkosten € 47.500 (inclusief kosten bodemanalyse en peilingen). Als tot deze diepte wordt gebaggerd, blijven boten tot een diepgang van 1,30 m. ook bij laag water (NAP – 1m.) in het water liggen. In de praktijk betekent dit dat, t.o.v. een baggerdiepte van NAP -1,50m), ca. 60% meer boten in het water blijven liggen.

Deze variant levert een begrotingsvoordeel op van 32.980, waarvan structureel € 12.880, namelijk de stijging van liggelden. Daarmee is dit de voordeligste variant (zie hieronder).

Bij deze optie komt een aantal aandachtspunten aan de orde:

- **Aanpassing liggeldverordening.**
Een meerderheid van uw raad wil de liggelden in de jachthaven gelijk trekken met die van de andere eilander jachthavens. Dat betekent een stijging van het tarief van € 0,60 naar € 0,70 per m², oftewel een stijging van 16,6%. In de overige eilander havens liggen de boten tot een diepgang van in ieder geval 1,30m. ook bij eb in het water. Dat is in de haven van Schiermonnikoog niet het geval. Een reële optie is dat bij het gelijk trekken van de tarieven de kwaliteit van het liggen in de jachthaven, voorzover mogelijk, op het niveau van de overige eilander jachthavens komt. Bij het baggeren tot NAP -1,90m. is dat het geval en blijft het grootste gedeelte van de boten in het water liggen. Met andere woorden, Als je de tarieven gaat verhogen, moet daar uit oogpunt van kwaliteit en comfort ook wat tegenover staan.

- **Baggerkosten versus inkomsten**
De kosten van baggeren tot een diepte van NAP -1,90m. bedragen € 47.500. Dat is € 20.000 meer dan bij baggeren tot NAP -1,50m. Die meerkosten worden gedekt uit de voorgestelde verhoging van het liggeld en een verwachte omzetsijging. Voorgesteld is om de liggelden te verhogen van € 0,60 naar € 0,70 (stijging van 16,6%). Op basis van de liggelden 2016 groot € 90.000 betekent dit dat de opbrengst van liggelden zal stijgen naar € 102.880 (€ 90.000 / 1,02 x 1,166). Dit is een structureel voordeel van € 12.880. Het begrotingsvoordeel als gevolg van een stijging van liggelden wordt overigens meegenomen in het raadsvoorstel over de tariefsverhoging van liggelden.
Daarnaast zal de omzet naar verwachting met minimaal 15% stijgen, omdat tijdens de drukste periode door middel van stapelen meer boten in de jachthaven kunnen worden ondergebracht. Dat was tot 2013 ook het geval. Dit zou in 2016 € 13.500 aan extra omzet genereren (15% van € 90.000). In totaal stijgen de inkomsten in 2016 dan dus met € 26.380. De kosten leveren een begrotingsvoordeel op van € 6.600 (€ 54.100 - € 47.500). Zoals eerder gesteld, levert deze variant een begrotingsvoordeel op van 32.980, waarvan structureel € 12.880 (stijging van liggelden). Daarmee is dit de voordeligste variant.
- Mocht de omzet van € 130.000 over 2015 zich ook voor doen in 2016, dan levert dat natuurlijk nog een extra begrotingsvoordeel op. Dit geldt ook voor de variant “baggeren tot NAP - 1,50m”.
- **Kans van slagen**
Ook in 2016 is er sprake van een pilot. De inschatting van de opstellers van het advies baggeren is dat het bereiken van een diepte van NAP -1,50m zeer reëel is. Het baggeren naar een grotere diepte brengt meer risico's met zich mee, omdat de bodem zandig en daardoor hard kan worden. Het wordt voor de ploegboot dan moeilijker om het slib (lees zand) te verwijderen. Tijdens het baggeren vanaf NAP -1,50m. wordt dit overigens snel genoeg duidelijk en kunnen we de werkzaamheden stoppen.
 - **Kosten van bodemanalyse en peilingen**
Dit zijn kosten die jaarlijks terugkomen. De hoogte ervan staat los van de hoeveelheid slib die wordt gebaggerd. Dus bij het baggeren tot een diepte van NAP -1,50m. (kosten € 20.000) of tot een diepte van NAP -1,90m. (kosten € 40.000) zijn de kosten van bodemanalyse en peilingen € 7.500. Dus hoe meer je baggert des te gunstiger de verhouding vaste/variabele kosten is.

Voorstel en argumenten

Wij stellen u voor om in 2016 de jachthaven van Schiermonnikoog d.m.v. de inzet van een combinatie waterinjectie en ploegboot, te baggeren tot maximaal een diepte van NAP -1,90m. voor een bedrag van € 47.500 (inclusief de kosten van bodemanalyse en peilingen).

Hieraan liggen de volgende argumenten ten grondslag:

- Bij het baggeren naar een diepte van maximaal NAP – 1,90m. stijgen de baggerkosten tot maximaal € 47.500 (inclusief bodem analyse en peilingen). Dat is € 20.000 meer dan bij baggeren tot NAP -1,50m. Die meerkosten worden ruimschoots gedekt uit de verhoging van de liggelden en de verwachte extra inkomsten door omzetsijging. Deze variant is daarmee financieel gezien ook de meest gunstige.
- Wij, ons college maar ook het bestuur van de stichting de Oude Veerdam, willen de gasten in de jachthaven graag houden en eventueel de aanloop verhogen. Maar dan moeten we ook iets te bieden hebben qua kwaliteit en ligcomfort. Het feit dat bij een diepte van maximaal NAP – 1,90m. ca. 60% meer boten in het water kan blijven liggen, levert een wezenlijke kwaliteitsimpuls op. Daartegenover staat een verhoging van de liggelden met 15%.
- Met de voorgestelde wijze van baggeren en exploitatie van de jachthaven/jachthavengebouw zien wij voor de komende jaren een reële mogelijkheid om het tekort op de post jachthaven in de begroting flink in te perken.
- Het voorstel van ons college wordt ondersteund door het bestuur van de stichting jachthaven De Oude Veerdam en het bestuur van de watersportvereniging Lytje Pole.

- Het risico dat de gewenste diepte op bepaalde plakken in de haven niet wordt bereikt, loopt op bij het baggeren naar een diepte van meer dan NAP – 1,50m. De ploegboot kan dan problemen krijgen om het slib (lees zand) te verwijderen. Tijdens de uitvoering wordt dit snel genoeg duidelijk en stopt de aannemer de werkzaamheden. Omdat de afrekening op basis van gewerkte uren plaatsvindt, stoppen dan ook de uitgaven voor de gemeente.

De jachthaven is nog steeds een belangrijk onderdeel van de aantrekkingskracht van Schiermonnikoog. Het is één van de elementen die recreanten naar het eiland trekt. Dit betekent, dat de jachthaven samen met dorp, de natuur, de strandovergangen en de badstranden een visitekaartje van het eiland is. Er staat een mooi jachthavengebouw met jonge en enthousiaste exploitanten. Een nieuw stichtingsbestuur pakt de exploitatie, in samenwerking met ons college, voortvarend aan. En er zijn reële mogelijkheden om de jachthaven voor niet te veel geld op een aanvaardbare diepte te houden. Al deze factoren leiden tot een kwaliteitsimpuls en imagoverbetering van de jachthaven en daarmee samenhangend een versterking van de toeristische aantrekkelijkheid van Schiermonnikoog.

Kanttekeningen

Ook voor het baggeren van de jachthaven in 2016 moeten we weer toestemming vragen aan het ministerie van Economische Zaken. Een daartoe strekkend verzoek is in concept gereed en wordt, direct na de behandeling van dit voorstel door uw raad, verzonden naar genoemd ministerie. Het baggeren van de jachthaven in 2016 is een pilot en wordt ook als zodanig aangeboden aan het ministerie van EZ.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,
de secretaris, de burgemeester,

G. Heeringa

D. Stellingwerf